

Theoretisch kader van participatieve werkingen in archieven (met kritische vragen)

Noortje Lambrichts en Frank Scheelings

Deel 1: enkele begrippen

Participatie als containerbegrip

- vanuit de werking
- vanuit de beleidshoek

Participatie vanuit de werking

- **passieve (receptieve)**

participatie:

publiek = ontvanger (bezoeken, bekijken, beluisteren)

- **actieve participatie:**

publiek = doe het zelf die analyseert, scheidt, maakt, creëert, enz.

Vanuit de beleidshoek: integrale participatie

Integrale participatie (meestal gebiedsgericht): iedereen mag meepraten

cultuursector					
Categorie	Archieven	Musea	Erfgoedbibliotheken	Kunstencentra	...
Jongeren					
Ouderen					
Allochtonen					
Anders-validen					

Categoriale en (sub)sectorale participatie

Categoriale participatie = per groep

cultuursector					
Categorie	Archieven	Musea	Erfgoedbibliotheken	Kunstencentra	...
Jongeren					
Ouderen					
Allochtonen					
Anders-validen					

(Sub)sectorale participatie = per subsector

cultuursector					
Categorie	Archieven	Musea	Erfgoedbibliotheken	Kunstencentra	...
Jongeren					
Ouderen					
Allochtonen					
Anders-validen					

Deel 2: van archief naar participatief archief

Archieven tot in jaren '70

Archieven = plaatsen van macht (Derrida)

- Machthebbers -> archivaris-expert
- Gebruikers: begoeden
 - Kunnen lezen
 - Intellectuele inspanning (interesse in verleden)
 - Vertrouwdheid met zoeken
 - Weten welke stukken openbaar zijn
 - 21
 - Receptief benaderd via publiekswerking

De anti-beweging: het ontstaan van gemeenschapsarchieven

Archieven ontstaan uit de emancipatorische bewegingen

- ° 1933 AMVC-Letterenhuis
- ° 1935 Internationaal Archief vd Vrouwenbeweging
- ° 1977 AMVB
- ° 1978 RoSa
- ° ...

-> sociaal politieke actie (archival activism)

-> historische beleving

T. Cook (2003): bewijs -> geheugen -> identiteit -> gemeenschap

Ontwikkelingen sedert jaren '90

- toegenomen transparantie:
 - vb wetten op openbaarheid van bestuur NI. 1978-1980/ 1987-1992; B. 11/04/1994
- globalisering technologie en wereldeconomie...
- groei communicatietechnologie en nieuwe media
- vorming van virtuele gemeenschappen

Politiek: Instrumentele benadering van archieven

Onzekere tijden? Houvast door:

- > erfgoed: collectief geheugen
- > gemeenschapsvorming
- > verhoging sociaal & cultureel kapitaal (Bourdieu)
- > sociale cohesie, verduurzaming <
- Corijn (2009): *'het is de bedoeling participatie te richten op een bepaald aanbod, een bepaalde productie een selectie die een maatschappelijk project kan ondersteunen'*

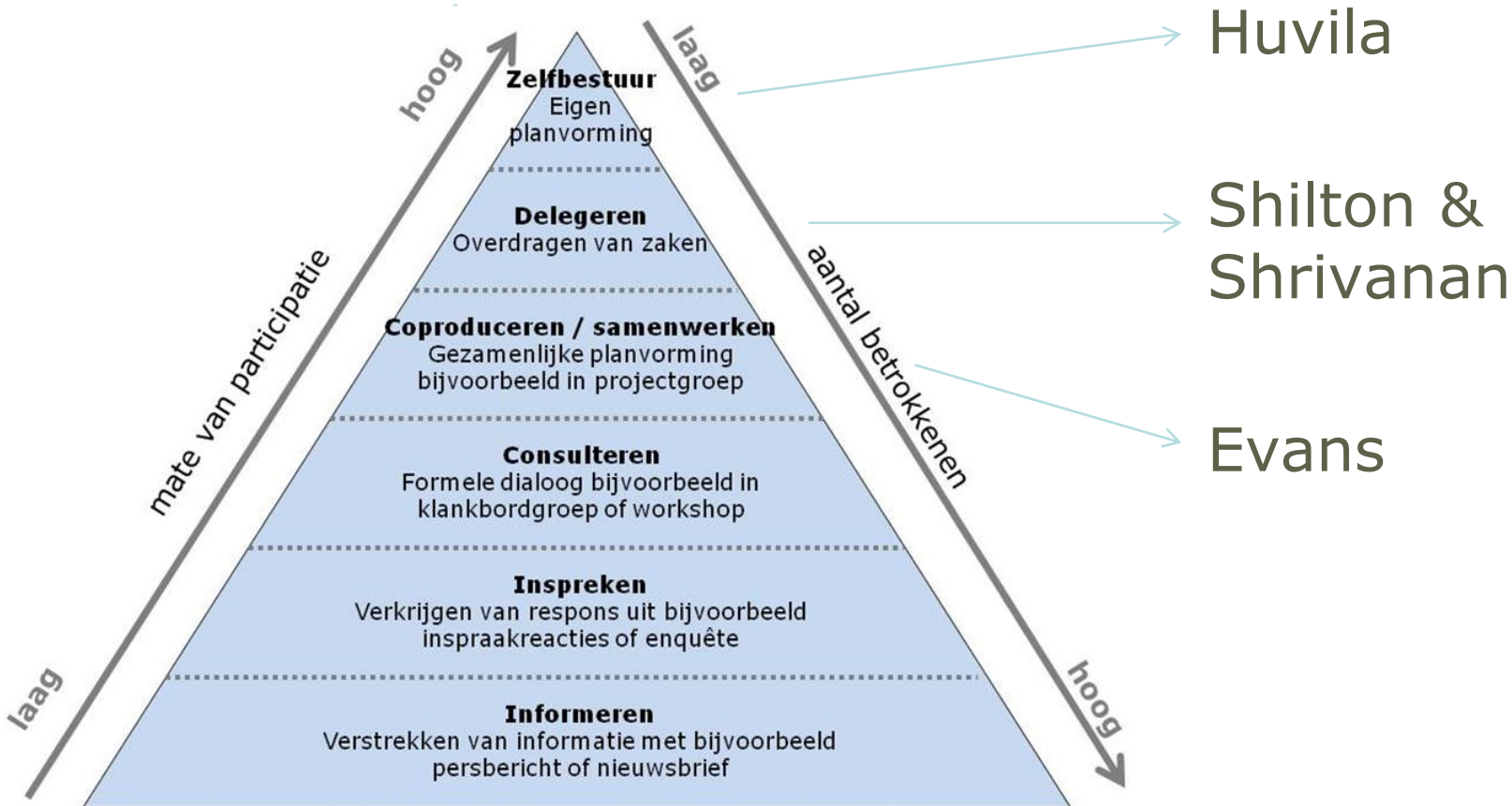
Naar de participatieve maatschappij

- Anciaux: 1999-2009 en Gatz 2014-2019: cultuurbeleving en levenslange participatie
 - > verhogen (sociaal)culturele competenties
 - > empowerment
- 2011 Van Reybrouck G1000: burgerinitiatief
- 1995/2000 <: decretaal verankeren van beleidsparticipatie dmv raden

Het participatieve archief

- T. Cook (2003): bewijs -> geheugen -> identiteit -> gemeenschap
- A. Eveleigh: + crowd!
- Evans: ze mogen meebescrijven want daar hebben wij geen tijd voor
- Shilton & Srinivasan: ze mogen ook waarderen (maar verwacht geen consensus)
- Huvila: gebruikers worden mede-eigenaars en participanten besturen mee

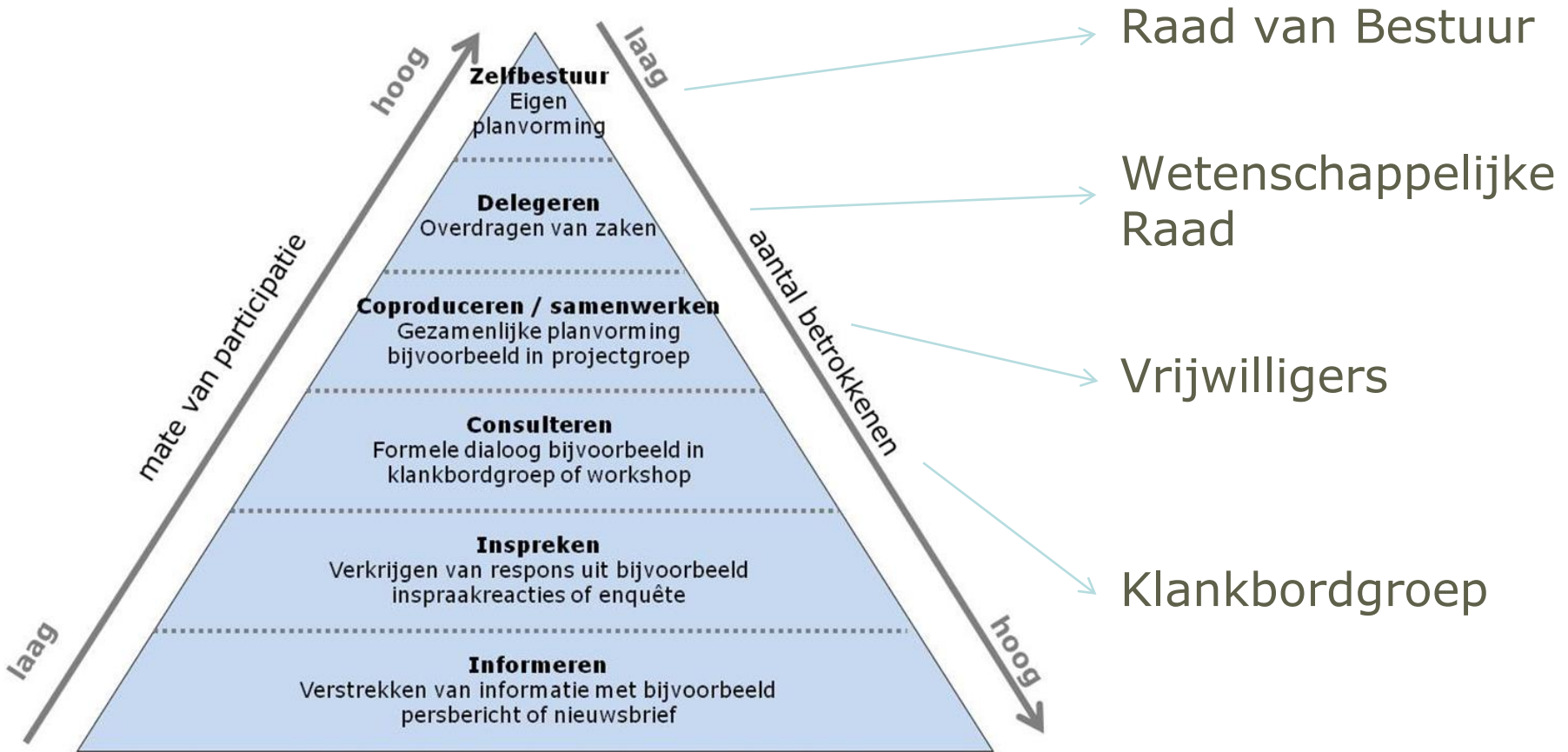
De participatieladder 1

Deel 3: hoe ver moeten we gaan?

- Model van Eveleigh
- Model van Simon

De participatieladder bij de vzw

Rondvraag

Vragen
Opmerkingen
Mededelingen
?

Facebook

<http://www.facebook.com/cavavub>